

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

XXVIII. TELEKI PÁL KÁRPÁT-MEDENCEI FÖLDRAJZ - FÖLDTAN VERSENY

MEGYEI/BUDAPESTI FORDULÓJÁNAK FELADATLAPJA 2019/2020. tanév

7. osztály

Közreműködő és támogató partnereink:

Alapítvány a Közjóért, Ásványok Háza, Egis Gyógyszergyár Zrt., Földrajzi és Földtudományi Intézet, Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, Magyar Földrajzi Társaság, Magyarhoni Földtani Társulat, Miskolci Egyetem, Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács, Richter Gedeon Nyrt., Szegedi Tudományegyetem, TermészetBÚVÁR, Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Körös-Maros Nemzeti Park igazgatóság, Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

Kedves Versenyző!

Szeretettel köszöntünk a földrajzversenyen!

Ezen a feladatlapon oldd meg a feladatokat, a számításokat a feladatok oldalán maradó szabad területen végezheted el. Miután a feladatlapon megoldottad a feladatokat, a megoldásokat vezesd át az értékelőlapra, amit a verseny végén be kell adnod.

100+10 feladatot kell megoldanod 120 perc alatt. Minden jó megoldás egy pontot ér, rossz megoldás esetén nincs pontlevonás!

A megoldási útmutatókat a feladatok előtt találod!

Nagyon fontos, hogy az értékelőlapra tollal írd a megoldásaidat és már ne javíts. Törekedj az olvasható írásra!

Semmilyen segédeszközt (térképet, telefont) nem használhatsz, még számológéphez sem!

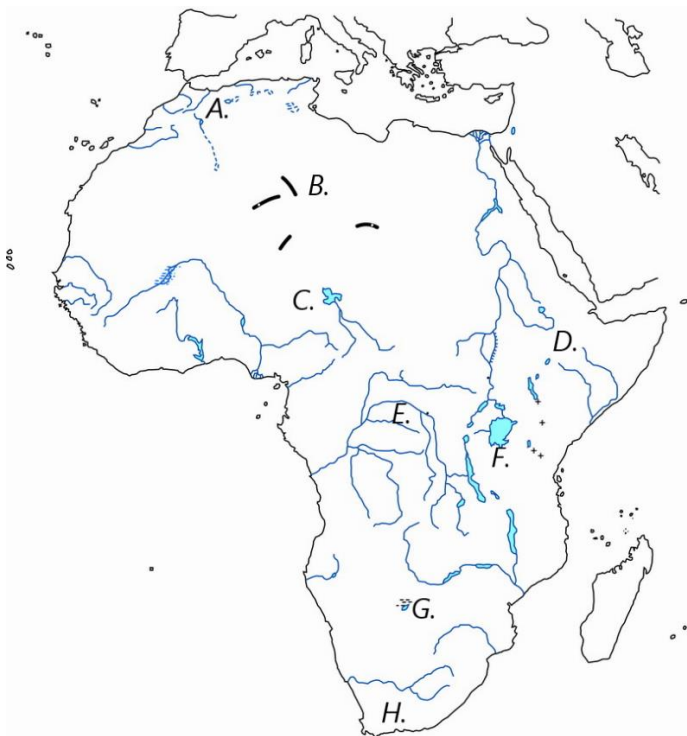
Sikeres versenyzést kívánunk:

A verseny szervezői,

a Magyar Természettudományi Társulat munkatársai

I. Afrika felszíne

Az alábbi térképvázlaton Afrika felszínének 8 nagy táját jelöltük meg betűkkel. Feladatod, hogy a tájak neve elé írd azt a betűt, amely a táj helyén szerepel, majd a 9. feladattól a tájak jellemzői mellé írd a betűjelüket!

1. Kongó-medence
2. Dél-afrikai-magasföld
3. Atlasz hegység
4. Kelet-afrikai-magasföld
5. Szahara
6. Etióp-magasföld
7. Szudán
8. Kalahári-medence
9. A Kék-Nílus forrása itt található.
10. A harmadidőszakban gyűrődött hegység.
11. Földünk legnagyobb sivatagrendszer.
12. A kontinens legbővizűbb folyójának a vízgyűjtő területe.
13. Itt élnek a gyűjtögető-vadászó busmanok.
14. Szavannai növényzete a Száhel-öv szélesedése miatt egyre csökken.

II. Afrika mezőgazdasága

Afrika mezőgazdasági termelését a kettősség jellemzi, a hagyományos és a modern gazdálkodási forma. Feladatod, hogy eldöntsd, az állítások közül melyik igaz az egyikre, s melyik a másakra, esetleg egyikre sem, vagy mindkettőre igaz. A megfelelő betűt írd az állítás mellé!

- A. hagyományos termelési mód
- B. modern gazdálkodási forma
- C. mindkettőre jellemző
- D. egyikre sem jellemző

15. Önellátásra törekvő gazdálkodás.
16. Afrika jellegzetes mezőgazdasági, növénytermesztési módja.
17. Parasztagazdaságokon, illetve ültetvényeken folyik a termelés.
18. Nagy területen egy-, vagy kétféle növényt termesztenek.
19. A föld műveléséhez nem használnak gépeket, csak ásót, kapát.
20. A megtermelt árut a helyi, vagy a világpiacon értékesítik.
21. Jellemzője az istállózó állattenyésztés.
22. A helyi lakosság apró parcellákon műveli a földet.
23. A megművelt területen sokféle növényből keveset termelnek.
24. Az Európában vásárolható kakaót, kávékat ilyen módon termesztenek.

III. Vulkánkitörés

2020. január 12-én vasárnap, helyi idő szerint kora délután kitört a Fülöp-szigetek egyik legveszélyesebb tűzhányója, a Manilától (főváros) 65 kilométer távolságra lévő Taal vulkán. Több mint négy évtizeden keresztül szunnyadt a vulkán, olykor azonban földrengések jelezték, hogy friss magma érkezik a mélyből. Tavaly márciusban gyakoribbá váltak a földrengések, de nem történt semmi egészen január 12-ig. Egy óraker újra földrengések sorát észlelték a műszerek, és egy óra múlva megindult a kitörés. A magma óriási nyomása miatt repedések keletkeztek, ahova leszivárgott a vulkán kráterében lévő tó vize. A felfűtött víz, gőzzé vált és délután 2 óraker ez egy hatalmas kitörést indított el. Ahogy a kürtő kitisztult, a magma is utat talált, és a kitörés még intenzívebbé vált. A felfelé gomolygó vulkáni hamufelhő 12-15 kilométer magasba emelkedett, miközben villámok cikáztak benne. A vulkán Ausztráliától északra, az Eurázsiai- és a Fülöp-lemez határán tört ki.

A szöveg segítségével, a négy lehetséges válasz közül válaszd ki az egy helyeset!

25. Milyen kőzetlemezek találkozásánál tört ki a Taal vulkán?

- A. A Taal vulkán két közeledő óceáni kőzetlemez határán tört ki.
- B. A Taal vulkán ott keletkezett, ahol az óceáni lemez a szárazföldi lemez alá bukik.
- C. A Taal vulkán két szárazföldi lemez határán tört fel, ezt bizonyítja a sok földrengés a kitörés előtt.
- D. A Taal vulkán két távolodó óceáni kőzetlemezlemez határán tört ki.

26. Hogyan mutatja a szeizmográf a földrengés erősségét?
- A. Az írószközzel ellátott karjának kilengésekor vonalakat húz az alatta levő papírra. Minél nagyobbak a kilengések, annál nagyobb a földrengés.
 - B. Van egy kar, ami a földrengés hatására kileng és hangjelzéseket ad, melyek annál erősebbek, minél nagyobb a földrengés.
 - C. Folyadék van egy tartályban, amely mozgásba jön a földrengéstől. Minél nagyobb a földrengés, annál nagyobb a folyadék kilengése.
 - D. A napsugarak beesési szögét érzékeli. Minél nagyobb a beesési szög eltérése a normálistól, annál nagyobb a földrengés.
27. Milyen anyag a magma?
- A. Hidrogén és hélium atomokból álló forró gáz.
 - B. 100°C alatti hőmérsékletű kőzetolvadék, amely a benne levő víztől válik folyóssá.
 - C. A vulkanikus hegy külső oldalán lefolyó kőzetolvadék.
 - D. 700°C-nál magasabb hőmérsékletű kőzetolvadék, ami a földköpeny felső vagy a kéreg alsó régiójában keletkezik.
28. A Föld felszínén hol játszódik le hasonló kőzetlemez ütközés, mint a Fülöp-lemez és az Eurázsiai -lemez között?
- A. Dél-amerikai-lemez és az Afrikai-lemez között.
 - B. Észak-amerikai-lemez és az Eurázsiai-lemez között.
 - C. Dél-amerikai-lemez és Nazca-lemez között.
 - D. Afrikai-lemez és az Eurázsiai-lemez között.
29. A Csendes-óceán alatti kőzetlemez milyen irányú mozgást végez?
- A. Távolodik Amerikától
 - B. Közeledik Amerikához
 - C. Távolodik Ázsiától
 - D. Közeledik Afrikához

IV. Éghajlat és folyók vízjárásának összefüggése

Az egyes éghajlatokra a hőmérséklet mellett a legjellemzőbb a csapadék mennyisége és eloszlása. Ez többek között a folyók vízhozamát és vízjárását befolyásolja. Feladatod, hogy az összefüggéseket meglátva a helyes kifejezéseket írd a táblázat megfelelő helyére, a feladatok sorszámára mellé.

éghajlat	csapadék mennyisége	csapadék eloszlása	folyók vízjárása
egyenlítői	}	30.	}	32.	}	34.
óceáni						
hegyvidéki						
kontinentális	}	31.	}	33.	}	35.
szavanna						
tajga						
tundra						
sivatagi					→	36.

V. Új-Zéland, Te Urewera

Új-Zélandról és az ÉK-i részén található Te Urewera területről olvashatsz egy szöveget, melynek minden mondatába 1 hibás kifejezés került. Ezeket kell megtalálnod, aláhúznod és a mondat végén leírni a helyes kifejezést. Az értékelőlapra csak a javítást kell átvezetned!

Új-Zéland területe egykor a nyugati őskontinensnek, a Gondwanának volt része. **37.** 85 millió éve vált le az eredeti lánchegységről, és kezdett önálló életet. **38.** A terület még a földtörténeti újidő kréta időszakában eltávolodott Ausztráliától. **39.** Új-Zéland területén napjainkban gyakoriak a vulkáni és utóvulkáni működések, mivel az Indo-ausztráliai-lemez és a Nazca-lemez ütközési zónájában fekszik. **40.** Az Északi szigeten, a Központi-fennsíktól dél-nyugati irányban helyezkedik el a Te Urewera területe. **41.** Ez volt a gyarmatosítók ellen küzdő tuareg őslakosok utolsó fellegvára. **42.** Természeti értékeinek megőrzéséért 1954-ben Natura 2000 parkká nyilvánították. **43.** Ezt követően, 2019-ben „önálló jogi személynek” ismerték el a térséget, amit a Te Urewera Tanács igazgat. **44.** Itt maradt meg legnagyobb kiterjedésében az őshonos erdőállomány, amit bizonyít a hatszázötven behurcolt növényfaj jelenléte, **45.** valamint az, hogy az északi szigetre jellemző valamennyi hullófaj megtalálható itt a weka kivételével. **46.**

VI. Földünk legnagyobb szigetvilága

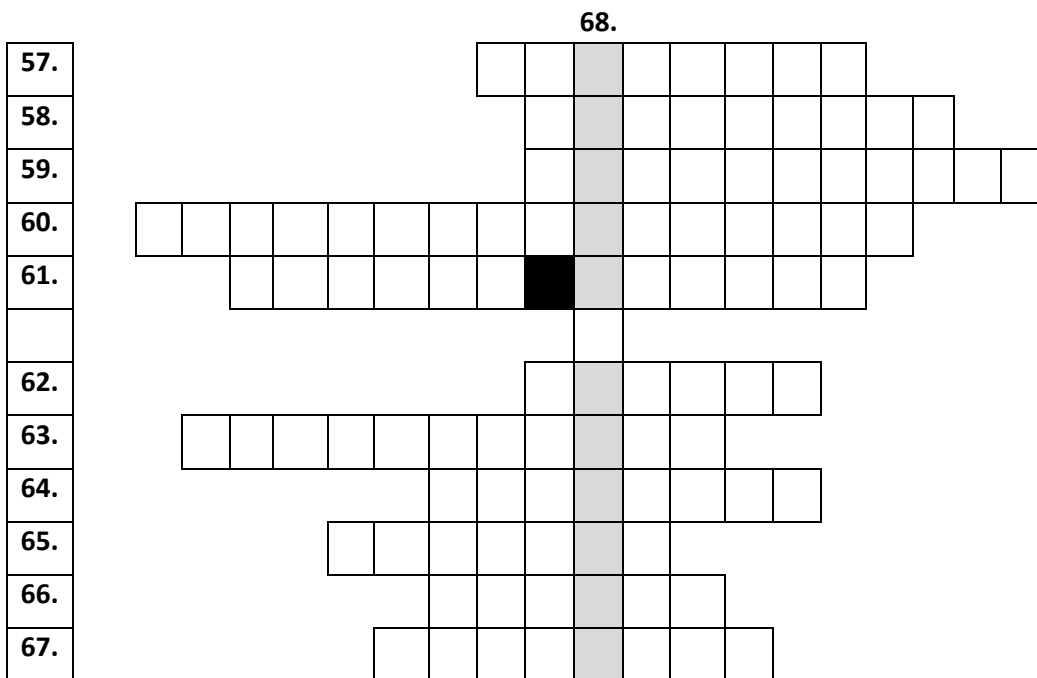
El kell döntened, hogy a három szigetvilág közül melyikre igaz az állítás, majd a megfelelő betűt a feladat sorszámához kell rendelned.

- A. Melanézia
- B. Mikronézia
- C. Polinézia
- D. Mindháromra jellemző
- E. Egyikre sem jellemző

- 47. A Csendes-óceán szigetvilágának egyike
- 48. Kis szigetek világa
- 49. Fekete szigetek világa
- 50. Fehér szigetek világa
- 51. Itt található az Amerikai Egyesült Államok 50. tagállama, bolygónk „ananáskertje”.
- 52. Új-Zéland két nagy és több kisebb szigete a déli mérsékelt övben fekszik.
- 53. Ide tartozik az áthatolhatatlan esőerdőkkel borított Új-Guinea szigete.
- 54. Híres tűzhányói a Mauna Kea és a Mauna Loa.
- 55. Hawaii-szigetek csoportja, mely Földünk legnagyobb vulkanikus képződménye.
- 56. Apró szigetei között húzódik a Föld legmélyebb árka, a 10994 m mély Mariana-árok.

VII. Keresztrejtvény Teleki Pál életéről

Teleki Pál életrajzának néhány fontos adatát kell megfejtésként a keresztrejtvény mezőibe írnod.

- 57.** Gróf Teleki Pál 1879-ben ebben a hónapban született.
- 58.** Teleki Pált egyetemi tanulmányai során Lóczy Lajos ösztönözte arra, hogy Kelet Ázsia földrajzának kérdéseiben folytasson kutatásokat.
- 59.** Ezen a településen található a mai napig a Teleki család kastélya.
- 60.** Teleki Pál foglalkozott először nagy alaposággal a geográfiának ezzel az ágával, ami a természeti adottságokat az iparral, a kereskedelemmel, a mezőgazdasággal hozza összefüggésbe.
- 61.** Teleki Pál rokona, aki nagy felfedező utazásokat tett Afrikában, még vulkánt is neveztek el róla.
- 62.** 1909-ben, Genfben mutatta be Teleki Pál első nagyszabású művét, melynek címe: „..... a Japáni szigetek cartographiájának történetéhez”.
- 63.** A „Carte Rouge” az ország ezen viszonyait ábrázolja, vagyis azt, hogy hol, milyen számban éltek az 1910-es népszámláláskor a magyarokon kívül szlovákok, románok, németek, stb...
- 64.** Gimnázium, ahol Teleki Pál érettségi vizsgát tett.
- 65.** 1912-ben erre a kontinensre utazott Teleki Pál. Itt a gazdaságilag legjelentősebb országnak megismerte a politikai rendszerét és a közigazgatását is.
- 66.** A Teleki család a mai Románia területéről, erről a nagy tájegységről származik.
- 67.** Teleki Pál születési helye (szülővárosa)
- 68.** Megfejtés: (Teleki Pál legismertebb alkotása)

VIII. Földrajzi jelenségek okai és következményei

A következő feladatban leírunk néhány földrajzi jelenséget, melyeknek okait, vagy következményeit kell meghatároznod úgy, hogy a négy lehetséges befejező mondatrész közül kiválasztod az egy helyeset és megjelölöd a betűjelét.

69. A meleg mérsékelt övben, a mediterrán éghajlatú területeken a nyár forró és száraz, mert.....
- A. a passzát szélrendszer leszálló ágának uralma alá kerülnek ilyenkor.
 - B. az ilyenkor jellemző északkeleti széljárás kevés csapadékot szállít ezekre a területekre.
 - C. a nyáron fújó nyugati szelek soha nem szállítanak csapadékot.
 - D. júniusban, júliusban az északi féltekén olyan nagy a felmelegedés, hogy az lehetetlenné teszi a felhőképződést.
70. A Nílus, mire eléri a torkolatát, vízének jelentős részét elveszíti, mert.....
- A. a Szaharán áthaladva vize nem párolog, de Egyiptomban öntözésre rengeteg vizet kiemelnek a folyóból.
 - B. olyan jelentős a párologása a Szaharán átfolyva, hogy már Egyiptomnak sem marad vize öntözésre sem.
 - C. útja során jelentős a víz párologása és az öntözővíz kiemelése a folyóból.
 - D. a homokos medrében elszivárog a szállított víz, így azzal már öntözni se lehet egyáltalán.
71. A Kilimandzsáró kőzetanyaga túlnyomórészt bazalt,
- A. ez az üledékes kőzet a hegy felgyűrődésekor a magasba emelkedett.
 - B. harmadidőszaki vulkánosság eredményeként jött létre.
 - C. a mélységi magmás kőzet vetődés során kiemelkedett.
 - D. a mállás során az andezit átalakult kőzetté vált.
72. A földtörténeti negyedidőszak eljegesedéses időszakában a világtenger szintje alacsonyabb volt a mainál, mert
- A. a párologás jelentősebb volt és a víz java a levegőben volt.
 - B. a Föld vízburkának jelentős része a szárazföldeken fagyott állapotban volt.
 - C. a szárazföldek talaja sokkal több vizet volt képes elnyelni, mint napjainkban.
 - D. a dús növényzet tárolta, raktározta a lehullott csapadékot.
73. A világtenger felszíni vizeinek sótartalma a téritők mentén magasabb, mint az Egyenlítőnél, vagy a sarkok felé, mert
- A. a Föld felszínén itt a legmagasabb a napsugarak beesési szöge.
 - B. itt ömlenek a tengerbe a sós vizű folyók.
 - C. az erős felmelegedés miatt jelentős a párologás és a leszálló légáramlatok miatt nincs csapadék utánpótlás.
 - D. a keleties passzátszél sós homokot szállít a tengerek felszínére.
74. A szavannákon egy száraz és egy csapadékos évszak váltja egymást az év során, mert ...
- A. nyáron az egyenlítői éghajlat felszálló légáramlatának hatása alá, „téli” a forró övezeti sivatagi éghajlat leszálló légáramlatának hatása alá kerülnek ezek a területek.
 - B. nyáron a leszálló légáramlatok sok csapadékot hoznak, míg „téli” a felszálló levegő nagyon száraz.
 - C. „téli” a nyugatias szelek hatására sokkal csapadékosabb a terület, mint nyáron, amikor keleties a szélirány.
 - D. „téli” lehűl a levegő sokszor 10°C alá, ami hozzájárul a gyakori felhőképződéshez, így a csapadékképződéshez is.

- 75.** Afrika folyóin sok helyen vannak zuhatagok (pl.: Kongó, Zambézi), mert...
- A.** a földtörténeti ósidőben gránitból keletkezett Afrika felszíne.
 - B.** a földtörténeti középidő folyamán Afrika felszíne megsüllyedt, tenger öntötte el, vastag üledékréteg rakódott le.
 - C.** az újidő harmadidőszakában az üledékrétegek felgyűrődtek és Afrika felszínét fiatal gyúrt hegységek tagolják minden égtáj irányában, amelyekről lefolyó csapadékvíznek változatos az útvonala.
 - D.** az újidő harmadidőszakában Afrika felszínét törések darabolták fel, majd a törések mentén egyes rögök kiemelkedtek, mások lesüllyedtek, így árkok, medencék, sasbércek, lépcsős vidékek keletkeztek, amelyeken a folyóknak keresztül kell folyniuk.
- 76.** Afrika területén a népesség egyenlőtlenül oszlik el, mert ...
- A.** a folyók menti területek lakatlanok a nagy áradások miatt, csak a dombvidékeken van sok település.
 - B.** a sivatagi- és az egyenlítői éghajlat körülményei nehezen elviselhetők az emberek számára, így az ilyen éghajlatú területeken kevesen élnek, míg a szavannákon, az öntözhető folyóvölgyekben és a mediterrán partvidékeken nagy a népességtömörülés a kedvezőbb éghajlati körülmények miatt.
 - C.** a szavannákon magas a legeltetett állatállomány száma, így a túllegeltetés miatt pusztul a növényzet, romlanak az életkörülmények.
 - D.** a nagyszámú fiatal népesség a fejletlen gazdasági élet és az alacsony iskolázottság miatt a falvakban marad, nem költözik a nagyvárosokba. Így a városok népessége egyre csökken, a falvaké gyarapszik.

IX. Utazás

Frankfurtból Orlandóba repültek a szüleink. A Fliht radar honlapján figyeltük a repülőgépet, hogy mikor, merre jár. Érdekes volt, hogy Frankfurt Európa közepén, Orlandó az USA-ban a Floridai-félszigeten fekszik, de a repülőgép nem szelte át az Atlanti-óceánt a két várost összekötő egyenes mentén, hanem ÉNy felé tartva, egész közel repült Grönlandhoz. Ekkor a következő adatokat láttuk: a repülőgép felszállása óta 3 óra 51 perc telt el és 3144 km-t tett meg. Mikor 4 óra 3 perce volt a gép a levegőben, már 3312 km-nél tartott, és 4400 km volt hátra a megérkezésig.

A szöveg alapján válaszolj az alábbi kérdésekre!

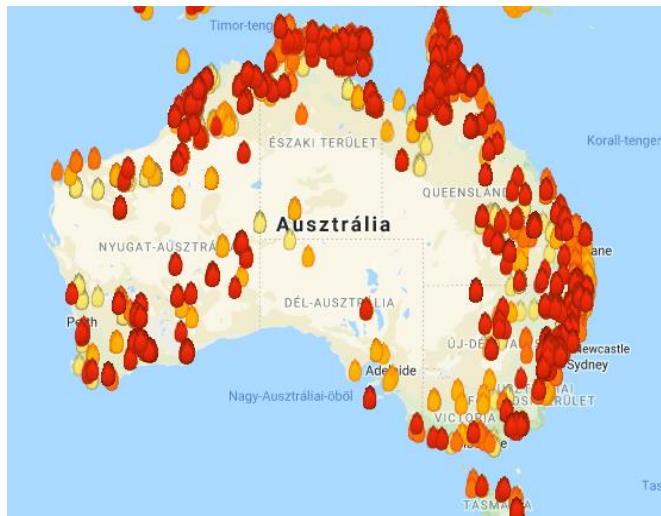
- 77.** Milyen sebességgel haladt a repülőgép Grönland közelében?
- 78.** A gép repülési ideje 9 óra 33 perc. Mennyi lesz az idő Orlandóban, amikor leszáll a gép, ha Frankfurtból délután 14 órakor indult és Orlandóban mindig 6 órával „fiatalabb” az idő, mint Frankfurtban.
- 79.** A szüleink itthon megvásárolt valutával fizettek az autóbérlésért. 10 napra a díj 200 dollár volt. Hány forintjukba került az autóbérlés, ha itthon a pénzváltáskor a bankban a következőt olvashatták a hirdetőtáblán:

valuta	vétel	eladás
EUR	330	348
USD	307	316
GBP	394	399
CHF	315	319

- 80.** Ennél több készpénzre nem is volt szükségük, mert nem bankjegyekkel, vagy érmékkel fizettek az étteremben meg a szállodában, hanem más módon. Mivel fizethettek?

X. Ausztrália

Ausztráliában, az Új-Dél-Walesi Meteorológiai Hivatal 2019. december 8-án a következő térképet tette közzé:

A térkép azokat a helyeket jelöli, ahol ezen a napon erdő - illetve - bozóttűz pusztította a növényzetet, esetleg a lakóházakat. A tüzek kiterjedése akkora volt, hogy lehetetlen feladat volt azokat eloltani. Azt jóslták, hogy csak a januári, februári nagyobb esőzések fogják eloltani a tűzfészkeket.

A térkép melletti diagram Sydney sok éves átlagos csapadék és hőmérsékleti adatait szemlélteti.

A térkép közzétételkor a kutatók elmondták, hogy 40 éve nem volt ilyen kevés eső novemberben Ausztráliában, az időszakos átlagnak mindössze ötödére esett vissza a csapadékmennyiség.

Az eddigi ismereteid, a térkép és az éghajlati diagram segítségével dönts el, hogy az alábbi állítások igazak, vagy hamisak! I vagy H betűt írd az értékelőlapra. A 90. feladat kérdését válaszold meg!

81. Ausztrália legnagyobb tájegységei keletről nyugat felé haladva: Nagy-vízválasztó-hegység, Ausztráliai-alföld, Nyugat-ausztráliai-ősföld.
82. Az ország belső területeit magas hegyláncok teszik változatossá.
83. A Nyugat-ausztráliai-ősföld nevezetessége az Ayers Rock, a Föld legnagyobb, egy tömbben álló sziklája.
84. Ausztrália belső területein azért nem voltak bozóttüzek az adott időszakban, mert ott sivatagos, félsivatagos az éghajlat, ezért nagyon gyér a növényzet.
85. A keleti partvidék jellegzetes növényzete a lombhullató fenyőerdő, amely nyáron, a nagy melegben veszíti el lombkoronáját, ezért gyulladhatott ki sok helyen az erdő a Nagy-Vízválasztó hegység területén.
86. A déli-délnyugati partvidék mediterrán éghajlatú, ezért ott csak télen van sok csapadék, decemberben nagy a forróság, ezért lobbantak fel arra is az erdőtüzek.
87. Az Ausztrál-alföldön is kevesebb az erdőtüzek száma, mint az északi, vagy a keleti partvidéken, mert ott főleg legelők vagy szántóföldek vannak.
88. Az erdőtüzek azért okoznak nagy kárt a gazdaságnak, mert leég az a fa, amit télen a házak fűtésére használnának. Az országnak ugyanis nagyon kevés az uránérc és kőszene, amiből energiát tudna nyerni.
89. Sydney, Melbourne és Canberra lakosai semmit nem érezhettek az erdőtüzek füstjéből, mivel ezek a városok az erdőtüzeketől több ezer kilométer távolságra helyezkednek el.
90. 2019 novemberében mennyi csapadék esett Sydneyben?

XI. Északi- és Déli-sarkvidék

A Föld leghidegebb tájairól olvashatsz állításokat, melyekről el kell döntened, hogy az Északi- vagy a Déli-sarkvidékre jellemzőek. A feladatok sorszámai mellé a megfelelő betűt kell írnod.

- A. Északi-sarkvidék
- B. Déli-sarkvidék
- C. Mindkettőre jellemző
- D. Egyikre sem jellemző

91. Központi része szigetekkel és víz alatti hegláncokkal tagolt tengeri terület.
92. Sarkpontját a norvég Roald Amundsen és csapata érte el először, 1911. december 14-én.
93. Nevét a Nagymedve csillagképről kapta.
94. Szárazföldi területeit vastag jégréteg fedi csaknem mindenhol.
95. Nagy részét egy kb. 7 millió km² területű kontinens foglalja el.
96. Van olyan pontja, ahonnan bármerre indulnánk, mindenképpen Észak felé haladnánk.
97. A jegesmedvék és a pingvinek egymás mellett élve, békésen megosztoznak a táplálékon.
98. Területén a globális felmelegedés következtében csökken a jég mennyisége, így az olvadákvíz lassan megemeli a világtenger vízszintjét.
99. Legmagasabb pontja az 5140 m magas Vinson Massif.
100. Vannak olyan területei is, ahol több hónapig nem kel fel a Nap, így ott tartósan sötétség, éjszaka van.

Holtverseny eldöntésére készült feladatok

Az alábbi 10 kérdésre is válaszolj, ugyanis, ha holtverseny alakul ki az első helyen, akkor ezeknek a feladatoknak a megoldása dönti el, ki lesz az első és ki a második.

1. A sivatagok időszakos vízfolyásainak medre:
2. Partvidék, amelynek partvonalát csak néhány öböl, félsziget és sziget szakítja meg:
3. Torkolat típus, mely a nagy tengerjárású óceánokba, tengerekbe folyó folyók torkolatánál alakul ki, (pl.: Kongó)
4. Közép-Afrika esőerdeiben élő népcsoport. Az emberek átlagmagassága nem éri el a 145 cm-t.
5. Adat, amely azt mutatja meg, hogy átlagosan hány ember él egy km² területen.
6. Egy országban egy adott év alatt előállított új termékek és szolgáltatások értéke. Angol nevének kezdőbetűi:
7. Ausztrália fővárosa:
8. Gyűrű alakú korallsziget, lepusztuló vulkáni kúp körül a Csendes-óceán szigetvilágában sok helyen:
9. A grafitot és a gyémántot felépítő elem:
10. A földkéreg legfelső laza, termékeny rétegének a feltárásával kialakított, sokszor 1-2 méter mély gödör, ahol az egymás alatt elhelyezkedő rétegeket tanulmányozhatjuk.